

..... [p1]

Courtrai, le 28 Fév. 1890

Monsieur et [Reverend] Ami,

Le mot suchema (ut vocant)¹ ne se trouve dans aucun de mes glossaires.² Le contexte me semble indiquer l'hermine des chanoines. Le mot m'a l'air d'une expression d'étudiant, n'ayant qu'une vie locale, comme autrefois le mot talía, au séminaire, [c'est à dire] bonnet carré. Mgr. Wemaer ayant dit un jour, en montrant son bonnet (carré): ferantur talia et non alia.³ Le mot suchema a l'air d'avoir été fabriqué par un grecisant.⁴ ψύχος signifie froid, frigus et εἶμα habit,

..... [p2]

vêtement; de la on ferait assez vite un mot ψυχειμα q.d.⁵ frigoripallium, vêtement contre le froid. Le mot n'étant qu'une invention locale, n'étant autorisé par aucun texte, on comprend que ψ, ps pouvait facilement devenir s, [confer]⁶ psalmus, salmus, salmodia etc., ei et e permutent souvent [verbi gratia]⁷ ἑλίξ hélice etc.

Notre mot mutse paraît provenir de almutium, dont on ignore l'origine; autrefois on le traduisait par huive, huike, kovel, keuvel; aujourd'hui on dit

..... [p3]

.....

- 1 Vertaling (Latijn): zoals men zegt.
- 2 Ernest Rembry had Gezelle de dag voordien [op 27/02/1890](https://www.geschiedenis.be/2018/02/27/27-02-1890-ernest-rembry-aan-guido-gezelle) om een verklaring verzocht voor de woorden "suchema" en "almutia". Ondanks het gebrek aan conclusie gebruikte Ernest Rembry de door Gezelle verstrekte verklaring in een voetnoot bij zijn werk De bekende pastors van Sint-Gillis te Brugge: "Maar wat beteekent Suchema? Ondanks al ons zoeken, hebben wij den uitleg van dit woord nergens gevonden. Dr Gezelle, de ervaren taalkundige, die het vruchteloos gezocht heeft in de talrijke "Glossarium's" zijner kostelijke bibliotheek, is van meening dat dit woord ergens door eenen hellenist gevormd is uit de twee grieksche woorden: "Psuchos," frigus, koude, en "Eima," vestis, pallium, kleed, die samengesmolten "Psucheima" gemaakt hebben, dat zoo veel zou te zeggen zijn als frigoripallium, kleed tegen de koude; van daar, op zijn latijnsch, psucheima, sucheima, suchema." (p.42).
- 3 Vertaling Paul Thoen (Latijn): Zulke zaken moeten gedragen worden en geen andere.
- 4 Grécisant: iemand die Grieks geleerd heeft, hellenist.
- 5 Afkorting voor quasi dicat of quasi diceret: alsof men zou zeggen, met andere woorden.
- 6 Vertaling (Latijn): vergelijk.
- 7 Vertaling (Latijn): bij wijze van voorbeeld, b.v.

choorpels (Kramers)⁸ un mot plus exact serait armkeuvel. Pour dire: il a tout perdu, on dit, comme vous le savez sans doute: Hij heeft kappe en keuvel verloren, hij en heeft noch kappe noch keuvel meer. Ce serait cappa et suchema, dans le cas que suchema, soit un aumusse d'hiver. Aumusse fait mozetta en Italien, mosette en [Français] mutse en [Flamand] Aucun de ces trois mots n'implique plus fourrure je crois: Est-ce que suchema n'a pas été inventé pour distinguer la mozette

..... [p4]

d'hiver de la mozette d'été, le camail d'avant et le camail d'après tous saints?

C'est peu, mais c'est tout ce que j'ai.

Mr le curé Claeys était absent de la dernière réunion⁹ de l'Acad. à cause de la mort de son père;¹⁰ ce sera pour la prochaine fois.¹¹

Ici tout va bien. M^{lle} Berghman donne toutes satisfactions.¹²

Bien à vous en [Jésus Christ]

Guido Gezelle

.....

8 Koorpels komt in diverse publicaties van Kramers voor.

9 Zitting van 26 Februari 1890.

10 Volgens *Geneanet* is de vader van Hendrik Claeys, Carolus Franciscus Karel Claeys, maar die overleed al in 1843. Mogelijk klopt deze informatie niet ofwel gaat het over een stiefvader.

11 Ernest Rembry had Gezelle [in zijn brief van 30/01/1890](#) om een overdrukje gevraagd van Claeys' artikel over Mgr. Stillemans (Hendrik Claeys; Hector Caleys, Mgr. Stillemans. Een paar bladzijden uit de levensbeschrijving. In: *Het Belfort*: 4 (1889) 2, p.297-314).

12 Adelaïde Berghman was omwille van haar mentale problemen te Kortrijk ondergebracht bij de Zusters van het Kind Jezus, waarvan Gezelle directeur was.

Briefbeschrijving

Verzender	Gezelle, Guido
Ontvanger	[Rembry, Ernest]
Verzendingsdatum	28/02/1890
Verzendingsplaats	Kortrijk (Kortrijk)
Annotatie	Locatie origineel: brief is aanwezig in het: Bisschoppelijk Archief Brugge: BAB N66; adressaat gereconstrueerd op basis van de briefinhoud; de brief is een antwoord op briefkaart van E. Rembry aan G. Gezelle van 27/02/1890 (nr.6286)
Annotatie	Locatie origineel: brief is aanwezig in het: Bisschoppelijk Archief Brugge: BAB N66; adressaat gereconstrueerd op basis van de briefinhoud; de brief is een antwoord op briefkaart van E. Rembry aan G. Gezelle van 27/02/1890 (nr.6286)

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	1 dubbel vel, 115 mm x 90 mm papier, wit papiersoort: 4 zijden beschreven, inkt
Staat	volledig
Vormelijke bijzonderheden	watermerk: afbeelding hart binnenin de letters C & G [U?]

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Bisschoppelijk Archief Brugge
ID Gezellearchief	Bisschoppelijk Archief Brugge, BAB N66
Bibliotheekrecord	https://anet.be/desktop/gga/nl/opacgga/nr=tg:gga_6.26970

Inhoud

Incipit	Le mot suchema (ut vocant) ne se trouve
Samenvatting	antwoord op een brief van de dag ervoor met de vraag naar het woord “suchema” en “almutia”
Tekstsoort	brief
Talen	Frans; Nederlands

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	28/02/1890, Kortrijk, Guido Gezelle aan [Ernest Rembry]
Editeur	Els Depuydt; Marc Carlier (research)
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2026

Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.
Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citeren	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
